

Geografia 6

Cel: podniesienie świadomości uczniów na temat czynników i znaczenia relacji Polski z sąsiednimi krajami.

NaCoBeZu:

Uczeń zna:

- nazwy i położenie państw sąsiadujących z Polską;
- wzajemne relacje Polski z sąsiednimi krajami;
- przykłady działań realizowanych przez Polskę wspólnie z sąsiednimi krajami;

Temat: Wzajemne relacje Polski i jej sąsiadów.

Sąsiedzi Polski to ? Spójrz na mapę i zapamiętaj położenie państw sąsiadujących z Polską.

Los każdego państwa w dużym stopniu zależy od jego relacji z sąsiednimi krajami. Dotyczy to także Polski. W dzisiejszych czasach, tak samo jak w ubiegłych stuleciach, aby zapewnić bezpieczeństwo i rozwój gospodarczy kraju, należy dążyć do zgodnego współistnienia z sąsiadami. Jednak nie zawsze jest to łatwe zadanie. Czasami interesy krajów bywają ze sobą sprzeczne. Co więcej, kością niezgody pozostają problemy z przeszłości. Sąsiadujące ze sobą narody mogą mieć różne punkty widzenia na wspólną historię. To, co dla jednych było porażką, dla innych stanowiło zwycięstwo. Dzisiaj najważniejsze jest, aby z historii wyciągać wnioski i wspólnie działać na rzecz lepszej, pokojowej przyszłości. Relacje pomiędzy Polską i Niemcami są dowodem na to, że budowa porozumienia jest możliwa.

Relacje polsko- niemieckie: Poza wspólną (i najczęściej trudną) historią Niemcy i Polskę łączą dziś przede wszystkim interesy gospodarcze. Członkostwo w Unii Europejskiej i traktat o zniesieniu

kontroli granicznych ułatwiają wymianę handlową i przemieszczanie się osób. Niemieckie firmy prowadzą szeroko zakrojone inwestycje w Polsce.

Relacje polsko-rosyjskie : Stosunki polsko-rosyjskie są w ostatnich latach jednym z największych problemów i wyzwań stojących przed obydwoma narodami i państwami. Zatargi historyczne i długa lista krzywd stanowią istotne przeszkody na drodze do pojednania i współpracy. Stosunki polsko-rosyjskie są dodatkowo naznaczone uzależnieniem Polski od surowców energetycznych – ropy naftowej i gazu ziemnego – sprowadzanych rurociągami z Rosji. Polska od lat stara się poszerzyć swoje możliwości kupowania ropy i gazu od innych dostawców.

Relacje polsko-białoruskie: Białoruś i Polska utrzymują co najwyżej poprawne relacje. W ostatnim czasie nasz wschodni sąsiad zaczyna jednak nieco bardziej otwierać się na kontakty gospodarcze z krajami UE, w tym z Polską. Zmiany przepisów wizowych pozwoliły na rozwój turystyki. Białorusini są w zdecydowanej większości przyjaźnie nastawieni do Polaków. Każdego roku zwiększa się także liczba obywateli Białorusi przyjeżdżających do Polski na studia lub do pracy.

Relacje polsko- ukraińskie: Polska była pierwszym państwem na świecie, które uznało niepodległość Ukrainy w 1991 r. Od tego czasu obydwa kraje utrzymują przyjazne stosunki i współdziałają ze sobą w wielu dziedzinach.

Relacje polsko- słowackie: Stosunki polsko-słowackie są przykładem wpływu środowiska przyrodniczego na wzajemne relacje narodów. Potężna bariera w postaci Karpat sprawiła, że związki polityczne i gospodarcze Słowacji i Polski nigdy nie należały do najsilniejszych. Miało to także pozytywne skutki, ponieważ Polakom i Słowakom udało się uniknąć poważniejszych sporów terytorialnych (za wyjątkiem przynależności Spiszu i Orawy).

Relacje polsko- czeskie: Wydarzenia historyczne wyraźniej odcisnęły swoje piętno na relacjach Polski i Czech. W okresie międzywojennym kością niezgody stała się przynależność Śląska Cieszyńskiego. Po zakończeniu I wojny światowej region ten został włączony do nowopowstałej Czechosłowacji, z czym władze Polski nigdy się nie pogodziły. W 1938 r. hitlerowskie Niemcy doprowadziły do rozbioru Czechosłowacji. Polska skorzystała z nadarzającej się okazji i przejęła kontrolę nad Zaolziem (częścią Śląska Cieszyńskiego). Z perspektywy Czechów Polska wzięta w ten sposób udział w rozbiore ich kraju. Nic dziwnego, że relacje polsko-czeskie uległy pogorszeniu. Niestety Polska dodatkowo w 1968 r. popsuła swój wizerunek u południowo-zachodnich sąsiadów. Władze Czechosłowacji podjęły próbę złagodzenia ustroju narzuconego im przez ZSRR. To spotkało się z gwałtownym sprzeciwem władz w Moskwie, które nakazały zbrojną interwencję. Wkroczenie polskiej armii nie przyniosło wielu ofiar, jednak na długo zapisało się w pamięci Czechów.

Relacje polsko- litewskie: Problemy nie omijają także relacji Polski z Litwą. W tym przypadku przyczyną sporów jest nieprzestrzeganie praw polskiej mniejszości narodowej mieszkającej na Litwie. Tamtejsze władze doprowadziły do przyjęcia przepisów ograniczających możliwość używania polskiej pisowni nazwisk, nazw ulic i miejscowości – dopuszczalna jest wyłącznie pisownia litewska. W rezultacie Polak mieszkający na Litwie nie może nazywać się Adam Mickiewicz, ale musi posługiwać się nazwiskiem Adomas Mickevičius. Nierówne traktowanie spotyka się ze zdecydowanym sprzeciwem ze strony polskiej mniejszości.

Notatka do zeszytu:

1. Państwa sąsiadujące z Polską:

- Niemcy
- Republika Czeska
- Słowacja
- Ukraina
- Białoruś
- Litwa
- Rosja

2. Polska utrzymuje co najmniej poprawne stosunki z wszystkimi sąsiadami.

3. Jednolite przepisy ułatwiają przepływ towarów między Polską a Litwą, Czechami, Słowacją i Niemcami, co wynika z przynależności tych krajów do Unii Europejskiej, kraje te należą wspólnie do NATO, dlatego mają wspólną politykę z zakresu bezpieczeństwa.

Pozdrawiam

Iza Wróblewska